

Policy för hantering av forskningsdata

Policy for the Management of Research Data

Inledning:

Detta styrdokument klargör Högskolan Dalarnas målsättning för hantering och bevarande av forskningsdata. Policyn omfattar all forskningsdata enligt Vetenskapsrådets definition och tar bland annat stöd av Nationell färdplan för öppen vetenskap REK 2021:1 från Sveriges Universitets – och högskoleförbund (SUHF).

Syftet med policyn är att underlätta för forskare vid lärosätet i arbetet med hantering av forskningsdata. Högskolan har behov av att veta vilka data som genereras inom organisationen och att säkerställa att dessa hanteras på ett fullgott sätt. Målsättningen är att uppfylla myndighetsansvar, lagkrav och krav från finansierare.

Policyn omfattar inte publicering och nyttiggörande av resultat eller slutsatser i forskningen, utan är avgränsad till hantering av forskningsdata. Den omfattar inte heller självständiga arbeten som utförs på grundnivå och avancerad nivå. För mer information om stöd, begreppsdefinitioner samt konkreta hanteringsanvisningar hänvisas till Högskolan Dalarnas forskningsstöd på webben.

Högskolan Dalarna anser att alla ska ha öppen tillgång till forskningspublikationer och forskningsdata som helt eller delvis finansieras med offentliga medel, i den utsträckning som lagstiftning och kommersiella intressen tillåter det. Om juridiska hinder finns ska endast metadata tillgängliggöras.

Tillgång till forskningsdata ska följa principen så öppen som möjligt och så begränsad som nödvändigt. När forskningsdata finns öppet tillgängliga kan de återanvändas utan hinder och därmed öka möjligheten till innovation, underlätta nya samarbeten samt användas för att underbygga och verifiera forskningens resultat.

God forskningssed förutsätter att hela forskningsprocessen – från insamling och analyser till resultat och tillgängliggörande av forskningsresultat – dokumenteras och arkiveras på ett korrekt sätt. Det är även viktigt att all forskningsdata som samlas in eller framställs inom ett forskningsprojekt hanteras korrekt under hela processen. Högskolans forskningsstöd erbjuder rådgivning kring detta.

Hantering av forskningsdata:

Hantering av forskningsdata regleras bland annat i lagstiftningen kring etikprövning, personuppgifter/dataskydd, upphovsrätt, offentlighet och sekretess samt arkivering.

FAIR är ett internationellt erkänt begrepp som är uppbyggt av 15 vägledande principer för forskningsdata och datahantering. Enligt de så kallade FAIR-principerna ska forskningsdata vara:

- Findable (sökbara)
- Accessible (tillgängliga)

- Interoperable (kompatibla)
- Reusable (återanvändbara)

FAIR-principerna spelar en viktig roll i arbetet för öppen vetenskap och beskriver några av de mest centrala riktlinjerna för god datahantering och öppen tillgång till forskningsdata. De ska också utgöra grunden för hanteringen av forskningsdata vid Högskolan Dalarna.

Även om data inte kan delas öppet rekommenderas att göra en datapublicering där metadata och dokumentation som beskriver datamaterialet görs tillgängliga. Detta gör att forskningsdata blir sökbara och kan citeras, även om data endast kan lämnas ut efter en godkänd prövning av en förfrågan om att få ta del av materialet.

Ansvarsfördelning:

Högskolan Dalarna är huvudman, och därmed ansvarig, för den forskning som genomförs inom ramen för lärosätets verksamhet, om inte annat avtalats. Detta innefattar även ansvar för den forskningsdata som skapas eller insamlas. Det övergripande ansvaret vid respektive institution innehas av prefekt, i enlighet med högskolans gällande delegationsordning.

Högskolan Dalarna har det övergripande ansvaret för:

- Att nödvändig digital infrastruktur och lämpliga tjänster för god forskningsdatahantering finns till hands.
- Att Högskolan Dalarnas forskare kan få adekvat rådgivning i frågor om hantering, diarieföring, dokumentation, lagring, arkivering och tillgängliggörande av forskningsdata.
- Att skydda inlämnad data från bland annat obehörig åtkomst samt att ansvara för sekretessbedömning och eventuell utlämning av data i enlighet med gällande bestämmelser.
- Att kontinuerligt erbjuda utbildning till forskarkollegiet och verka för att forskarutbildningarna på lärosätet innehåller inslag om datahantering och gällande regelverk

Den forskare som är ansvarig för forskningsprojektet ansvarar för:

- Att hantera forskningsdata i enlighet med god forskningssed och gällande lagstiftning.
- Hantering, diarieföring, dokumentation, lagring samt arkivering av forskningsdata enligt Högskolan Dalarnas regelverk.
- Att upprätta en datahanteringsplan och tillse att den löpande uppdateras och diarieförs.
- Att forskningsdata tillgängliggörs om öppen tillgång inte hindras av juridiska skäl.
- Att forskningsdata förses med tillräcklig dokumentation (metadata) för att vara sökbar och återanvändbar.

Avtal vid externa samarbeten:

Vid forskningsprojekt som bedrivs i samarbete med externa parter som till exempel andra svenska myndigheter och lärosäten, företag och universitet utomlands, ska villkoren för nyttjanderätt och äganderätt till forskningsdata regleras i samarbetsavtal som ska granskas av högskolejurist. Om man i ett forskningsprojekt anlitar en extern part för behandling av personuppgifter skall detta regleras via ett personuppgiftsbiträdesavtal, som diarieförs kopplat till projektet. Extern part kan exempelvis vara forskare vid ett annat lärosäte. Forskningsdata som genereras inom ramen för forskning vid Högskolan Dalarna är myndighetens allmänna handlingar enligt Tryckfrihetsförordningen (1949:105) och ägs av Högskolan Dalarna. Observera därmed att regelverk kring handlingsoffentlighet och arkivering inte kan avtalas bort.

Personuppgiftshantering:

Dataskyddsförordningen reglerar behandling av personuppgifter som direkt eller indirekt kan kopplas till en levande fysisk person. Om ett forskningsprojekt behandlar personuppgifter ska det anmälas till högskolans dataskyddsombud. Behandling av känsliga personuppgifter medför särskilt stränga krav vid lagring av dessa. Personnummer är inte en känslig personuppgift enligt lag men betraktas som en skyddsvärd uppgift och ska hanteras med försiktighet.

Upphovsrätt:

Forskaren har upphovsrätt till sitt publicerade material. Upphovsrätten hindrar inte att forskningsdata arkiveras. Forskningsdata som innehåller annans material som skyddas av upphovsrätten kan inte göras öppet tillgängliga, men däremot kan sådana data beskrivas genom öppet tillgängliga metadata.

Datahanteringsplan:

Vid forskningsprojektets början bör en datahanteringsplan upprättas, som följer lärosätets och forskningsfinansiärens krav och rekommendationer. Användningen av datahanteringsplaner är ett led i arbetet med att främja god datahantering, vilket är viktigt för att forskningsdata ska kunna återanvändas, kvalitetsgranskas, bevaras och tillgängliggöras. I en datahanteringsplan beskrivs hur datamaterialet ska hanteras under hela forskningsprocessen. Planen ska inte ses som en färdig produkt, utan är ett levande dokument som kräver löpande uppdateringar. Datahanteringsplanen ska diarieföras.

Lagring:

Forskningsdata skall hanteras enligt Högskolan Dalarnas gällande rekommendationer. Högskolan ansvarar för att erbjuda lämpliga och säkra lagringsalternativ. Om en anställd byter arbetsplats och vill ta med en kopia av forskningsdata från de projekt som denne har arbetat med vid Högskolan Dalarna, ska detaljer regleras genom ett skriftligt avtal mellan inblandade lärosäten, där särskilt bestämmelser om sekretess och personuppgiftsbehandling skall uppmärksammas.

Arkivering och gallring:

Forskningsdata är allmänna handlingar samt en del av det svenska kulturarvet, och ska arkiveras på obegränsad tid om det inte fattas beslut om gallring. Gallring och bevarande regleras i Högskolan Dalarnas informationshanteringsplan. Arkivering av forskningsdata ska genomföras oberoende av om forskningsdata görs tillgängliga eller inte. Metadatabeskrivningen av forskningsdata bör alltid bevaras, vilket även inkluderar metadata som beskriver gallrat forskningsdata.

Policy for the Management of Research Data

Introduction:

This policy document details Dalarna University's objectives for the handling and preservation of research data. It applies to all research data as defined by the Swedish Research Council (Vetenskapsrådet) and is supported by the Nationell färdplan för öppen vetenskap REK 2021:1, Association of Swedish Higher Education Institutions (SUHF).

The purpose of this policy document is to assist researchers in their work with research data. The University needs both to know what data is generated within the organisation and to ensure that this is handled properly. The goal is to meet all its responsibilities as an authority, all legal requirements and all requirements of the funding body.

The policy does not cover the publication or use of the results or conclusions of research; rather, it limits itself to the handling of research data. Nor does it cover independent pieces of work at the first cycle (Bachelor's) or second cycle (Master's) levels. For more information about support, the definition of concepts, and guidelines about how to handle data, please refer to Dalarna University's research support webpages.

Dalarna University believes that everyone should have open access to research publications and research data that is either fully or partially financed through public funds to the extent that legislation and commercial interests allow for this. If legal obstacles exist, only metadata must be made accessible.

Access to research data must follow the principle of being as open as possible and as limited as necessary. When research data is openly accessible, it can be reused without hindrance and can thereby serve to increase innovation, facilitate new collaboration, and substantiate and verify research results.

Good research practice requires that the entire research process – from data collection and analysis to results and the point of making research results available – is documented and archived correctly. It is also important that all research data that is collected or generated within a research project is handled correctly throughout the process. Research support services at Dalarna University can offer advice on this subject.

Management of research data:

Research data management is regulated by legislation on ethical review, personal data/data protection, intellectual property rights, public access to information, confidentiality, and archiving.

FAIR is an internationally recognised concept that builds on 15 guiding principles for research data and data management. According to FAIR principles, research data must be:

- Findable
- Accessible
- Interoperable
- Reusable

FAIR principles are important in the work towards open science and describe some of the most central guidelines for good data management and open access to research data. They form the basis for the management of research data at Dalarna University.

Even if data cannot be shared openly, researchers are still recommended to make metadata and documentation describing the data material available. This means that research data can be sought and cited, but can only be shared after an approved review of a request to access the material.

Lines of responsibility:

Dalarna University has overall responsibility and is thus responsible for the research that is conducted here – unless another agreement exists. This includes responsibility for the research data that is generated or collected. The Head of School (*prefekt*) has overall responsibility of the research activities in their respective university school (*institution*), which is in accordance with the current delegation of authority (*delegationsordning*) at the University.

Dalarna University has overall responsibility for the following:

- ensuring the availability of the necessary digital infrastructure and suitable services for good research data management;
- ensuring that university researchers can receive sound advice on matters of management, filing (*diarieföring*), documenting, storing, archiving and making research data available;
- protecting submitted data from such things as unauthorised access and assessing confidentiality and disclosing data in accordance with current regulations; and
- offering training on an ongoing basis to researchers and working to ensure that the doctoral programmes at the University have components relating to data management and current regulations

The responsibilities of the researcher responsible for the research project are as follows:

- handling research data in accordance with good research practice and current legislation;
- handling, filing (*diarieföring*), documenting, storing, and archiving research data according to Dalarna University regulations;
- establishing a data management plan and ensuring that it is updated on a continuous basis and filed in the *diarier*;
- making research data available if open access is not prevented for legal reasons; and
- ensuring that research data has sufficient documentation (metadata) so that it is searchable and reusable.

Agreements – external collaboration:

In the case of research projects that are carried out in collaboration with external parties such as other Swedish authorities and higher education institutions, and foreign companies and universities, the conditions for the right of use and ownership of research data are to be regulated in a contract or agreement that must be reviewed by the University's legal advisor (*högskolejurist*). If an external party is engaged in a research project for the processing of personal data, this must be regulated via a personal data processor agreement, which is filed in the *diarier* with the project. An external party can be, for example, a researcher at another higher education institution. Data generated as part of research at Dalarna University is considered to be official (*allmänna handlingar*) according to the Freedom of the Press Act (1949:105) and is owned by Dalarna University. As such, regulations on publication and archiving cannot be waived in a contract.

Personal data management:

The General Data Protection Regulation (GDPR) regulates the processing of personal data that can be directly or indirectly linked to a living natural person. If a research project processes personal data, this must be reported to the University's Data Protection Officer. Processing of sensitive personal data brings with it particularly strict requirements when it comes to storage. Although social security

numbers (*personnummer*) are not sensitive personal data according to law, they are considered protected information and must be handled with due care.

Intellectual property rights:

The researcher has intellectual property rights to their published material. This does not prevent research data from being archived. Research data that contains other people's material that is protected by copyright cannot be made openly available; however, such data can be described through openly available metadata.

Data management plan:

At the initial stage of the research project, a data management plan should be drawn up that follows the requirements and recommendations of both the University and the research funding body. The use of data management plans is part of the work to promote good data management, which is important so that research data can be reused, checked for quality, preserved and made available. A data management plan describes how the data material is to be handled throughout the research process. The plan should not be seen as a final product; rather, it is to be seen as a "living" document that requires ongoing updates. The data management plan must be filed in the *diariet*.

Storage:

Research data must be handled according to current Dalarna University recommendations. The University is responsible for offering suitable and secure storage options. If an employee changes workplace and wants to take a copy of the research data from the projects they have worked on at Dalarna University, details must be regulated through a written agreement between the universities involved, where special provisions on confidentiality and personal data processing must be noted.

Filing and destruction:

Research data is considered to be a form of public document and part of Sweden's cultural heritage. It must be archived indefinitely until such time as a decision is made to destroy it. Destruction and preservation are regulated in Dalarna University's information management plan. Archiving of research data must be carried out regardless of whether the research data is made available or not. The metadata description of research data should always be preserved. This includes metadata describing destroyed research data.